

Yvonne Griffel
Investerings - stab

REMISSVAR

Till: Stockholm Stadshus
Att: Magnus Thulin

remiss@stadshusab.se

Remissvar av Motion om Stockholms stads stöd i återuppbyggnaden av Ukraina, SSAB 2025/60

En motion har inkommit från Dennis Wedin (M), Jan Jönsson (L), Jonas Naddebo (C) och Nike Örbrink (KD) via SSAB där Stockholm Vatten och Avfall ska yttra sig. Det gäller stöd från Stockholms stad till Ukraina. Motionärerna har nedan två förslag:

1. Stockholms stad bör omedelbart aktivera det vänortsavtal som tagits fram mellan Stockholms stad och Kiev, det är solidaritetshandling, men innebär också att staden hjälper till med kompetens i samband med Kievs återuppbyggnad.
2. Stockholms stad bör inrätta en praxis för våra förvaltningar och bolag att regelbundet inventera, samla ihop och donera utrustning till återuppbyggandet av Ukraina.

Stockholm Vatten och Avfalls synpunkter

Stockholm Vatten och Avfall ställer sig positiv till att ge sitt stöd i återuppbyggnaden av Ukraina i enlighet med motionen. Bolaget har redan ett pågående arbete som ligger i linje med förslaget där kunskapsöverföring och etablerade strukturer för donation finns.

Bolaget deltar bland annat i projektet Waste Management for Ukraine (WM4U). Projektet finansieras av SIDA och administreras av Salar International (SKR) tillsammans med Avfall Sverige. Syftet är att långsiktigt stödja utvecklingen av avfallshanteringen i regionen Vinnytsia, sydväst om Kiev, som en del i Ukrainas förberedelser för EU-medlemskap.

Bolaget ingår som lead partner i ett kluster av kommunala avfallsbolag inom Stockholmsregionen. Projektet pågår till 2027 och omfattar bl.a.:

- Kunskapsöverföring och kapacitetsuppbyggnad
- Stöd i framtagande av lokala avfallsplaner
- Underlag för investeringar i pilotprojekt med finansiering från NEFCO (the Nordic Green Bank)

Inom projektet har Avfall Sverige även inrättat en donationskoordinator och ett clearinghouse för att hantera donationer av avfallsutrustning. Syftet är att säkerställa funktion, relevans och mottagarförmåga. Avfall Sverige samordnar även logistiken kring transport av utrustning.

Donation av utrustning från bolaget inom ramen för avfallsverksamheten kan primärt kanaliseras genom denna etablerade struktur.

Bolaget har även ett pågående ärende till Kommunfullmäktige rörande donation av UV-aggregat från Lovö vattenverk till Ukraina, där processen sker via Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB) och därefter vidare inom EU:s donationssystem – förutsatt att Kommunfullmäktige godkänner och att mottagare i Ukraina kan ta emot utrustningen.

Det finns idag praktiska möjligheter för Stockholm Vatten och Avfall att donera äldre utrustning som annars auktioneras bort via auktionsföretaget Klaravik. Den typen av utrustning är ofta avskriven men fortfarande användbar. Möjligheten att använda redan befintliga kanaler för donationer bör utredas.

Det är dock viktigt att notera att bolaget inte driver frågan om utrustningsdonationer generellt, utan att sådana initiativ hanteras från fall till fall. Bolaget ser att det krävs samordning inom staden för att detta ska bli ett mer systematiskt arbete och förslagsvis kunna ske med gemensamma medel i staden.

Enligt 4 kap 4 § lagen om vissa kommunala befogenheter får kommuner och regioner lämna bistånd i form av utrustning, rådgivning, utbildning eller på annat sätt till ett land som får svenskt statligt bistånd. Det skulle alltså rymmas inom den kommunala kompetensen att skänka uttjänt utrustning till Ukraina i det här fallet. En donation av sådan utrustning är dock av en sådan principiell karaktär att den enligt bolagsordningen ska underställas kommunfullmäktige. Bolaget kan därför inte ensamt fatta beslut om donation av äldre utrustning till Ukraina.

En annan juridisk aspekt är att bolagets verksamhet finansieras med va- respektive avfallsavgifter. Enligt lagen om allmänna vattentjänster respektive miljöbalken gäller självkostnadsprincipen för uttag av dessa avgifter. Det bör därför utredas om det är förenligt med gällande lagstiftning att nyttja va- respektive avfallsavgifter för att bekosta donationer, inklusive kostnader för transport, hantering eller annan logistik.

I och med att bolaget under våren 2025 redan förordat att beslut om en donation av UV-aggregat till Ukraina ska hemställas Kommunfullmäktige, kan bolaget inte kategoriskt avfärda möjligheten, men frågan om laglighet och lämplighet bör hanteras och bedömas

från fall till fall. Ett eventuellt generellt upplägg bör därför föregås av juridisk prövning och eventuellt vägledande beslut från ägaren.

I övrigt har bolaget inga synpunkter.

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized 'C' followed by 'R' and 'B', with a long horizontal line extending to the right.

Christian Rockberger
Verkställande direktör